

Til: Udenrigsministeriet (um@um.dk), Udenrigsministeriet (um@um.dk)
Cc: Lars von Spreckelsen-Syberg (larspr@um.dk), Kongelig Dansk Ambassade Helsingfors (helamb@um.dk), Kongelig Dansk Ambassade Haag (haaamb@um.dk), Kongelig Dansk Ambassade Oslo (oslamb@um.dk), Kongelig Dansk Ambassade Stockholm (stoamb@um.dk), Kongelig Dansk Ambassade Bruxelles (bruamb@um.dk), Kongelig Dansk Ambassade Paris (paramb@um.dk), Kongelig Dansk Ambassade Berlin (beramb@um.dk), Helle Ankersen (han@uibm.dk), Brit Gotthard Jensen (brj@uibm.dk), Tine Hylleberg (tinhyl@um.dk), Hanne Reinhold Jensen (hanjen@um.dk), Wien (vieamb@um.dk), London (lonamb@um.dk), Tobias Elling Rehfeld (tobreh@um.dk), Stine Højlund Hansen (sha@uibm.dk), Mette Nørgaard Dissing-Spandet (metdis@um.dk)
Fra: Udenrigsministeriet (um@um.dk)
Titel: Norge: Andre landes holdning til ændring af FN's konvention af 1961 om begrænsning af statsløshed (Instruktion) (UM id: 1708950)
Sendt: 31-08-2016 15:56:17

Ambassaden i Oslo, den 31. august 2016

Norge: Andre landes holdning til ændring af FN's konvention af 1961 om begrænsning af statsløshed (Instruktion)

Ambassaden har nu via det norske Utenriksdepartementet modtaget svar fra Justisdepartementet (som har ressort for 'Lov om norsk statsborgerskab') på de tre rejste spørgsmål; jfr. nedenfor.

Der udtrykkes fra Justisdepartementet interesse for en fortsat dialog med de danske myndigheder om eventuelle udfordringer i relation til 1961-konventionen og fortolkninger heraf, som måtte blive afdækket i forbindelse med det arbejde, der knytter sig til spørgsmålene.

Brylle

Til spørgsmål 1

FNs konvensjon om begrensning av statsløshet har vært relevant for flere utredninger og lovforslag de senere årene. Innvilgelse av statsborgerskap til terrorismistenkte har ikke vært gjenstand for offentlig debatt.

I forbindelse med forslaget om hevet botid for permanent oppholdstillatelse ble det sendt på høring forslag om enkelte endringer i statsborgerloven (mars 2015). Det ble blant annet sendt på høring forslag om å heve botiden for statsløse, men å unnta statsløse barn født i Norge fra hovedvilkårene i statsborgerloven § 7. I høringsbrevet og i lovproposisjonen ble det presisert at listen over vilkår i 1961-konvensjonen er uttømmende. I Prop. 90 L går det frem at ytterligere regelverksendringer er nødvendige for å sikre ivaretagelse av forpliktelsene etter 1961-konvensjonen. Endringene som ble foreslått i proposisjonen fikk ikke flertall på Stortinget (Innst. 391 L (2015-2016) (juni 2016)).

UNHCR ferdigstilte sin kartlegging av statsløshet i Norge i november 2015. Rapporten, *Mapping statelessness in Norway*, er omtalt i Stortingsmeldingen *Fra mottak til arbeidsliv – en effektiv integreringspolitikk* (Mld. St. 30 (2015-2016)). I innstillingen fra Stortinget står det: *Komiteen viser til at FN's høykommissær for flyktninger anbefaler en rekke endringer i statsborgerregelverket for å bedre situasjonen for statsløse her i landet, og komiteen forventer at regjeringen forsikrer seg om at norsk lovgivning på dette området er i tråd med våre internasjonale forpliktelser* (Innst. 399 S (2015-2016) kapittel 1.9.2).

I 2015 ble det gjennomført en offentlig utredning om temaet tap av norsk statsborgerskap (NOU 2015:4 Tap av norsk statsborgerskap) Utredningen drøftet spørsmål om tap av statsborgerskap for statsborger som opptrer sterkt til skade for statens vitale interesser eller frivillig har tjenestegjort i en fremmed militær styrke, og foreslo en mulig lovhjemmel for dette. Nevnte utredning er nå til vurdering i Justis- og beredskapsdepartementet.

Til spørsmål 2

I Norge reguleres erverv og tap av statsborgerskap i [Lov om norsk statsborgerskap av 10. juni 2005](#). Vilkår for erverv av statsborgerskap ved søknad fremkommer av lovens § 7 flg. Den som er idømt straff

eller særreaksjon har ikke rett til statsborgerskap før det har gått en viss tid. I følge § 7 annet ledd har ikke søkeren rett til norsk statsborgerskap dersom hensynet til rikets sikkerhet eller utenrikspolitiske hensyn taler mot. Det følger videre av lovens § 30 annet ledd at søknader om statsborgerskap kan stilles i bero dersom søkeren er under etterforskning for et straffbart forhold som har betydning for søknaden jf. § 9. I følge forarbeidene (Ot. Prp. nr. 41 (2004-2005)) kreves det ikke at det er tatt ut siktelse for å kunne stille en søknad i bero på dette grunnlag, med andre ord omfattes også situasjoner der søkeren er mistenkt for straffbare forhold. Adgang til å stille en søknad i bero i slike tilfeller følger også av forvaltningsloven § 11a fordi utsettelsen av avgjørelsen er begrunnet, og av forvaltningsloven § 17 fordi saken uten avgjørelse i straffesaken ikke er tilstrekkelig opplyst. Statsborgerloven har en egen bestemmelse om lovens anvendelse for statsløse, jf. § 16.

Den norske statsborgerloven gjelder med de begrensninger som følger av folkeretten jf. § 3. Dette innebærer at det ved tilfeller av motstrid mellom loven og Norges folkerettslige forpliktelser skal gis forrang til de folkerettslige forpliktelsene.

Det fremgår av 1961-konvensjonen artikkel 1 (2) hvilke vilkår landene kan stille ovenfor statsløse som er født på deres territorium. Et av vilkårene som kan stilles er at «søkeren hverken er dømt for forbrytelser mot den offentlige sikkerhet eller til frihetsstraff i 5 år eller mere for andre forbrytelser» (norsk oversettelse i St. prp. nr. 93 om samtykke til tiltredelse av Konvensjon av 30. august 1961 om begrensning av statsløshet). Norge har ikke tatt stilling til tolkningen av denne bestemmelsen i detalj, men vi anser det som klart at en søker som omfattes av konvensjonen må være «dømt» dersom søknaden skal kunne avslås på dette grunnlaget. Berostilling anses som en del av saksbehandlingen, som ikke reguleres av konvensjonen. Det er et vilkår for berostilling etter statsborgerloven § 30 at forholdet kan få betydning for søknaden. For søkere som omfattes av konvensjonen innebærer dette at de må være under etterforskning for forhold med strafferamme på fem år eller for forbrytelse mot den offentlige sikkerhet.

I likhet med Danmark anser vi at hensynet til statens legitime interesse i ikke å innvilge statsborgerskap til personer som motarbeider statens grunnleggende interesser sterkt taler for en slik tolkning. Norge anser også at statene har en legitim interesse i å besørge tilstrekkelig opplysning av den enkelte sak før statsborgerskapssøknader avgjøres. Dette kan i konkrete tilfeller tilsi at en søknad må stilles i bero i påvente av eventuell domstolsbehandling av en straffesak.

I Norge har problemstillingen aldri aktualisert seg i praksis.

Til spørsmål 3

I lys av at Norge benytter seg av muligheten for berostillelse, som beskrevet over under punkt 2, har ikke spørsmål om endring av 1961-konvensjonen vært gjenstand for politisk debatt eller politisk behandling.

TORBEN BRYLLE / TORBRY@UM.DK
AMBASSADØR/ OSLO
DIREKTE +4722540800/ MOBIL +4797528814

KGL. DANSK AMBASSADE
OLAV KYRRES GATE 7 0244 OSLO
WWW.NORGE.UM.DK